

УДК 336.74

DOI: <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2024-2-3>**Герасимова Оксана Леонідівна**

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, менеджменту та підприємництва,
Український державний університет науки і технологій
вулиця Лазаряна, 2, Дніпро, 49010, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0163-7831>

Бородін Максим Олександрович

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри організації і управління будівництвом,
Український державний університет науки і технологій
вулиця Лазаряна, 2, Дніпро, 49010, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0513-3876>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІДХОДІВ ПО ЗАПОБІГАННЮ ШАБЛОННИХ КРИЗ В ПЕРІОДИ БУМУ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

***Анотація.** Стаття фокусується на дослідженні взаємозв'язків між інфляцією, економічним зростанням та монетарною політикою держав на прикладі різних економічних криз. Одним із основних аспектів дослідження є вивчення впливу інфляції на стабільність фінансових систем, зокрема через призму банківського сектора. Зазначено, що зростання інфляції може спричинити фінансову нестабільність, особливо після раптових інфляційних шоків. Відмічено, що особливо важливою є роль центральних банків у регулюванні інфляції через зміни облікових ставок, як це було продемонстровано в проведеному авторами аналізі. Таке регулювання є важливим інструментом для досягнення економічної стабільності, хоча його наслідки можуть мати відкладений ефект. У контексті аналізу історичних криз, автори порівнюють кризу 1929 року та фінансові проблеми 2022–2023 років, зокрема інфляцію в США, яку помилково пов'язують виключно з пандемією, порушеннями ланцюгів постачання та енергетичною кризою. Визначено, що різкі коливання облікових ставок Федеральної резервної системи США є основним інструментом для боротьби з інфляцією та економічною нестабільністю. В той же час, монетарна політика, навіть за умов агресивного підвищення ставок, може мати обмежену ефективність, якщо не враховуються глобальні економічні фактори. Авторами звернено увагу на роль війн у розгортанні фінансових криз. Війна в Україні 2014 року та режим санкцій щодо країни-агресора примусили змінити політику європейських центробанків, що послугувало поштовхом до банківської кризи 2023 року (наприклад, вплинуло на банкрутство швейцарського банку Credit Suisse). Порівнюючи економічні умови між різними історичними періодами, автори роблять висновок про важливість монетарних і фінансових інститутів у забезпеченні стабільності на глобальному рівні. Проведено аналіз трансформації підходів до запобігання кризам, що виникають через шаблонні моделі, в умовах періодів технологічних інновацій. Дослідження присвячене аналізу трансформації підходів по запобіганням кризам, що виникають через шаблонні моделі, в умовах періодів технологічних інновацій. Окрему увагу зосереджено на зміні управлінських стратегій та економічних механізмів, які стають більш гнучкими та адаптованими до швидких змін технологічного середовища. Визначено, що ефективна превенція криз у цей період вимагає відмови від традиційних моделей та впровадження новітніх підходів, здатних прогнозувати та враховувати швидкі зміни на ринку.*

***Ключові слова:** фінансова криза, Велика депресія, шаблон, інфляція, облікова ставка, банківський сектор, нестабільність, війни.*

Herasimova Oksana, Borodin Maxim
Ukrainian State University of Science and Technology

TRANSFORMATION OF APPROACHES TO PREVENTING TEMPLATE CRISES DURING THE BOOM OF TECHNOLOGICAL INNOVATIONS

Abstract. *The article focuses on the study of interrelationships between inflation, economic growth and the monetary policy of states using the example of various economic crises. One of the main aspects of the research is the study of the impact of inflation on the stability of financial systems, in particular through the lens of the banking sector. It is noted that rising inflation can cause financial instability, especially after sudden inflationary shocks. It was noted that the role of central banks in regulating inflation through changes in discount rates is particularly important, as was demonstrated in the authors' analysis. Such regulation is an important tool for achieving economic stability, although its effects may have a delayed effect. In the context of an analysis of historical crises, the authors compare the crisis of 1929 and the financial problems of 2022-2023, in particular the inflation in the United States, which is mistakenly attributed exclusively to the pandemic, disruptions of supply chains and the energy crisis. It has been determined that the sharp fluctuations in the discount rates of the US Federal Reserve System are the main tool for fighting inflation and economic instability. At the same time, monetary policy, even under conditions of aggressive rate hikes, may have limited effectiveness if global economic factors are not taken into account. The authors draw attention to the role of wars in the development of financial crises. The war in Ukraine in 2014 and the regime of sanctions against the aggressor country forced a change in the policy of European central banks, which served as an impetus for the banking crisis of 2023 (for example, it influenced the bankruptcy of the Swiss bank Credit Suisse). By comparing economic conditions between different historical periods, the authors conclude about the importance of monetary and financial institutions in ensuring stability at the global level. An analysis of the transformation of approaches to the prevention of crises arising from template models in the conditions of periods of technological innovation was carried out. The study is devoted to the analysis of the transformation of approaches to the prevention of crises arising from template models in the conditions of periods of technological innovation. Particular attention is focused on changing management strategies and economic mechanisms, which become more flexible and adapted to rapid changes in the technological environment. It was determined that effective crisis prevention in this period requires abandoning traditional models and introducing new approaches capable of predicting and taking into account rapid changes in the market.*

Keywords: *financial crisis, Great Depression, pattern, inflation, discount rate, banking sector, instability, wars.*

Вступ. Аналізуючи сучасні події в політиці та економіці, можна помітити схожість їх перебігу з подіями сторічної давнини. Економічні кризи, як і раніше, тісно пов'язані з війнами. Наслідки Першої світової війни (у 1914 році багато хто вважав, що війна триватиме лише кілька місяців і закінчиться до Різдва) мали суттєвий вплив на політичну та економічну нестабільність "буремних" 1920-х років. Рівно через сто років війна в Україні знову стала поштовхом до серії непередбачуваних подій 2020-х. Столітній проміжок демонструє повторюваність кризових явищ, де період 1914–1920 років можна розглядати, як історичний прецедент для аналізу подій, що розгортаються з 2014 року. Поточне десятиліття залишається відкритим до нових економічних потрясінь, підкреслюючи важ-

ливість вивчення циклічності історичних подій та кризових тенденцій.

Останніми роками були опубліковані дослідження, що намагаються встановити зв'язок між інфляцією та показниками економічного зростання в різних країнах. Як зазначили І. Агарвал і М. Барон у відомому дослідженні макроекономічних наслідків інфляції та її впливу на банківський сектор: «зростання інфляції може призвести до фінансової нестабільності, особливо після значного та неочікуваного підвищення інфляції... наш аналіз історичних і міжнародних епізодів інфляції підсилює важливість банківських каналів для розуміння наслідків інфляції в усьому світі» [1].

Значна увага приділяється дослідженням, які аналізують комплексний вплив коливань

облікової процентної ставки на широкомасштабне зростання інфляції в різних секторах економіки, зокрема тим, які публікуються в блогах Світового Банку [2].

Серед останніх праць на тему інфляції та криз заслуговує уваги проведений бразильськими економістами аналіз дій бразильського центробанку за останні декілька років: «несподіване зниження облікової процентної ставки призводить до широкомасштабного зростання інфляції в досліджуваних секторах, причому пік впливу на інфляцію відбувається приблизно через дев'ять місяців після шоку в монетарній політиці» [3]. В працях А. Спілімберго та К. Срінівасана розглядаються різноманітні глобальні економічні проблеми, значна увага приділяється інфляції та змінам облікових ставок. Автори аналізують роль центральних банків у регулюванні інфляції через встановлення облікових ставок, таких як ставка рефінансування. Вони пояснюють, що підвищення процентних ставок може допомогти знизити інфляцію, обмежуючи споживчий попит і позики, однак це також може сповільнити економічне зростання. У книзі "Економічний розвиток та глобальні виклики: вирішення кризи через міжнародні інститути" наголошується на важливості координації політики між країнами для ефективного вирішення таких економічних проблем, як інфляція та фінансові дисбаланси. А. Спілімберго та К. Срінівасана вважають, що міжнародні інституції повинні відігравати ключову роль у підтримці стабільних монетарних політик для пом'якшення глобальних криз [3].

Матеріали та методи. Метою статті є аналіз зв'язків між інфляцією, змінами облікових ставок та економічним зростанням, а також вивчення впливів макроекономічних наслідків інфляційних процесів на фінансові системи країн. Для реалізації мети дослідження використовуємо методи ретроспективного аналізу фінансових криз (Великої депресії 1929 року та «американських гірок» 2022–2023 років). Для цього використовуємо історичні показники інфляції та процентних ставок, які допоможуть дослідити закономірності й вплив моне-

тарної політики на економіку країн. Проаналізуємо, як коливання облікових процентних ставок впливає на стабільність економіки США та інших країн у різні періоди, включаючи 1920-ті роки та періоди економічної нестабільності в 2022–2023 роках. Проведемо кореляційний аналіз взаємозв'язків між змінами ставок та економічними потрясіннями, а також покажемо їхні наслідки для фінансової стабільності країн. Для глибшого розуміння механізму впливу монетарної політики на фінансову стабільність, проаналізуємо конкретні кейси банкрутства банків у 2023 році. Важливим елементом є аналіз досліджень Світового банку, а також інших публікацій економістів і аналітиків, які вивчають взаємозв'язок між інфляцією, монетарною політикою та економічними процесами. Це дозволяє створити цілісну картину на основі сучасних теоретичних та емпіричних досліджень.

Результати. Зробимо попередній аналіз історичних паралелей між кризою 1929 року (Великою депресією) та економічною кризою 2022–2023 років, яку часто характеризують терміном «американські гірки». Двадцять років ХХ століття («roaring twenties» (ревучі 20-ті)) стали періодом економічного процвітання для США, відзначеного значними досягненнями в індустрії, розвитку фінансових ринків та загальним підвищенням рівня життя. Водночас, середня інфляція в цей період залишалася на нульовому рівні, а багато місяців двадцятих років були дефляційними, що свідчить про стабільність цін у цей час (табл. 1).

За даними щодо інфляції в США з 1920 по 1929 роки, можна побачити значні коливання, пов'язані з економічними умовами того часу. Початок десятиліття характеризувався високою інфляцією, яка досягла піку у червні 1920 року (23,67%), що відображає повоєнну економічну нестабільність. З 1921 року спостерігається різке падіння інфляції, зокрема, вже з лютого цього року показники інфляції стають від'ємними, що триває до 1923 року. Після цього економіка частково стабілізується, і до 1925 року спостерігається поступове зростання цін. Проте, з 1926 року знову

Таблиця 1

Рівень інфляції в США в 20-ті роки ХХ сторіччя

Роки	Місяці, %											
	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень	Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень
1920	16,97	20,37	20,12	21,56	21,89	23,67	19,54	14,69	12,36	9,94	7,03	2,65
1921	-1,55%	-5,64%	-7,11	-10,84	-14,08	-15,79	-14,90	-12,81	-12,50	-12,06	-12,12	-10,82
1922	-11,05	-8,15	-8,74	-7,73	-5,65	-5,11	-5,08	-6,21	-5,14	-4,57	-3,45	-2,31
1923	-0,59	-0,59	0,60	1,20	1,20	1,80	2,38	3,01	3,61	3,59	2,98	2,37
1924	2,98	2,38	1,79	0,59	0,59	0,00	-0,56	-0,56	-0,56	-0,56	-0,56	0,00
1925	0,00	0,00	1,17	1,18	1,76	2,94	3,51	4,12	3,51	2,91	4,65	3,47
1926	3,47	4,07	2,89	4,07	2,89	1,14	-1,13	-1,69	-1,13	-0,56	-1,67	-1,12
1927	-2,23	-2,79	-2,81	-3,35	-2,25	-0,56	-1,14	-1,15	-1,14	-1,14	-2,26	-2,26
1928	-1,14	-1,72	-1,16	-1,16	-1,15	-2,84	-1,16	-0,58	0,00	-1,15	-0,58	-1,16
1929	-1,16	0,00	-0,56	-1,17	-1,16	0,00	1,17	1,17	0,00	0,58	0,58	0,58

Джерело: складено авторами на основі даних [4–6]

починаються дефляційні тенденції, які тривають до кінця 1929 року, що передувало Великій депресії.

Динаміка процентних ставок Федеральної резервної системи (ФРС) США вказує на суттєві зміни в економічній політиці, що відбувалися впродовж цього десятиліття. ФРС реагувала на різноманітні економічні потрясіння, такі як рецесія 1920–1921 років, швидке економічне зростання в середині 1920-х та, зрештою, на фінансові потрясіння, що передували Великій депресії. Спостереження за хронологією змін ставок можна здійснити

за допомогою офіційних даних на вебсайті ФРС [4]. Відповідно до цих даних, процентні ставки зазнавали коливань в залежності від зміни економічних умов, що підтверджує теорії про їх вплив на стабільність та нестабільність економіки (табл. 2).

Порівняння економічних умов між двома кризами, зокрема, в контексті монетарної політики ФРС, дозволяє зробити висновки про певні закономірності в реакціях фінансових інститутів на зміну макроекономічних умов, що мають важливі наслідки для прогнозування майбутніх економічних процесів.

Таблиця 2

Облікові ставки ФРС у 1920-х роках та їх вплив на економіку США

Роки	Ставки ФРС	Вплив на економіку дій ФРС
1920-1921	6-7%	Післявоєнна депресія та припинення військових замовлень змусило ФРС підняти ставки для зниження післявоєнної інфляції, що призвело до рецесії на протязі 1920-1921 рр.
1921-1924	4-5%	Зниження ставок у спробі стимулювати економічне відновлення, направлених на швидку перебудову країни
1924-1927	≈3%	Продовження парадигми зниження ставки для підтримання циклу стабільного економічного розвитку країни, збільшення виробництва та сталого попиту на товари, що призвело до появи терміну «процвітаючи 20-ті»
1927-1928	3,5%	Незначне підвищення ставок ФРС через появу ознак «перегріву економіки», скорочення попиту, криза перевиробництва, ознаки дефляції у глобальній економіці
1928-1929	4,5-5% (до моменту початку фінансової кризи 1929)	ФРС починає підвищувати ставки задля утримання зростання фондового ринку, яке почало набирати спекулятивних ознак, стримання поширення банківської кризи.

Джерело: складено авторами на базі даних [4–6]

Розглянемо події, що відбулися в американській економіці через століття. Економічна криза 2022–2023 років досягла свого апогею 10 березня 2023 року, коли банківські регулятори американського Silicon Valley Bank (SVB) оголосили про явні ознаки системних ризиків і банкрутство банку, що стало другим за величиною банкрутством в історії США. Можна стверджувати, що американський уїкенд міг би призвести до чергової катастрофи для світової економіки, якби за суботу-неділю уряд США не вжив своєчасних заходів для ліквідації перших ознак панічних настроїв у банківському секторі та передачі SVB під зовнішнє управління.

13 березня 2023 року, вранці, президент Джо Байден виступив з екстремним зверненням, у якому заспокоїв громадян і вкладників банків: «Американці можуть бути впевнені, що банківська система безпечна. Ваші депозити будуть там, коли вони вам знадобляться» [7]. Окрему заяву зробила Федеральна корпорація по страхуванню вкладів (ФКСВ), яка оголосила про намір захистити «всіх вкладників» у Signature Bank, одночасно вирішуючи проблеми SVB таким чином, щоб «повністю захистити» вкладників. Того ж дня, скориставшись своєю місією з реорганізації банків-банкрутів, ФКСВ відкрила проміжний банк «Silicon Valley Bridge Bank, N.A.».

Президент Дж. Байден у зверненні від 13 березня відмітив, що «звернеться до Конгресу та банківських регуляторів з проханням посилити правила для банків, щоб зменшити ймовірність повторного банкрутства банків і захистити американські робочі місця та малий бізнес» [7]. Аналітики відразу сказали, що такий крок може бути провальним, оскільки наразі Конгрес контролюють його опоненти – республіканці. Такі своєчасні заходи керівників США по мінімізації фінансової паніки дозволили не повторити масштаби депресії 1929 року, коли президент Герберт Гувер вирішив не втручатися в кризові економічні процеси після того, як луснула спекулятивно-фінансова бульбашка.

Мінфін США та ФРС США оперативно домовилися про додаткове фінансування про-

блемних банків задля підтримки функціонування Silicon Valley Bank та Signature Bank (який збанкрутував годинами пізніше) [7].

Такі дії трохи вгамували панічні настрої у світовій економіці, але березень ще не закінчився, й майже такі самі події відбулися з одним із найстаріших банків Швейцарії. Credit Suisse, один з найбільших банків світу, потрапив у кризу через низку невдалих інвестицій та втрату довіри інвесторів. У 2021 році банк зазнав значних збитків через співпрацю з хедж-фондом Archegos Capital, який обвалився, коли не зміг покрити свої зобов'язання. Більшість банків уникнули втрат завдяки швидкому продажу активів, тоді як Credit Suisse зволював і втратив 4,7 млрд доларів. У 2023 році паніка серед інвесторів тільки посилювалася, що призвело до продажу Credit Suisse його конкуренту UBS за 3,24 млрд доларів, піднявши питання про можливість нової фінансової кризи [8].

Для глибшого розуміння подій 2022–2023 років необхідно звернутися до аналізу попереднього досвіду, починаючи з 2014 року (початку війни в Україні). Ретроспективний аналіз свідчить, що саме в цей період Центральний європейський банк (ЦЄБ) і провідні банківські установи, зокрема Швейцарський національний банк (ШНБ), започаткували політику зниження депозитних ставок. Це рішення було зумовлене кількома факторами. Зокрема, ШНБ намагався стимулювати економіку та збільшити експорт шляхом зниження курсу національної валюти через зниження облікових ставок. Однією з основних причин для встановлення від'ємної облікової ставки була необхідність уникнення масового притоку великих коштів до банківської системи, до метафоричних «тихих гаваней», після різкого падіння курсу рубля. Це падіння сталося внаслідок «чорного понеділка» та «чорного вівторка» (15–16 грудня 2014 року), коли національна валюта країни-агресора зазнала найзначніших одноденних втрат.

Вплив санкцій на російський ринок виявився настільки значним, що виникло усвідомлення диспропорції між капіталізацією всього

російського ринку і окремих глобальних корпорацій. Зокрема, капіталізація російського ринку, яка становила 384,9 мільярда доларів США, виявилася меншою, ніж вартість таких компаній, як Microsoft (386,6 мільярда доларів) і значно нижчою, ніж Apple (643,9 мільярда доларів). Ці показники підкреслюють відносну слабкість російського ринку у глобальному контексті та демонструють значущість санкцій, які спричинили відтік інвестицій та падіння вартості російських активів.

ЦСБ переслідував інші цілі, ніж зменшення вартості національної валюти, він намагався сприяти обігу грошей в економіках країн єврозони для поживлення інвестування, зменшення відсотків по кредитах та стимулювання витрачання коштів населенням та бізнесом.

У 2022 році економіка США стикнулася з інфляцією, яка досягла багаторічних максимумів і перевищила таргетований рівень у 2%. До факторів, що сприяли цій інфляційній динаміці, включали глобальні порушення ланцюгів постачання, дефіцит робочої сили, підвищення цін на енергоносії та значний попит на товари та послуги після зняття карантинних обмежень. ФРС, керуючись подвійним мандатом (сприяти стабільності цін і максимальній зайнятості населення) була змушена реагувати на стрімке зростання цін. Підвищення ставок стало логічною відповіддю для зменшення грошової маси в обігу та охолодження перегрітого попиту (табл. 3).

З табл. 3 можна зробити висновок, що на протязі 2022 та 2023 років ФРС активно використовувала облікову ставку, як загальновідомий інструмент для стабілізації економіки в умовах значного зростання інфляції та економічної нестабільності. Подібна монетарна політика була жорсткою (але, на жаль, запізною) відповіддю на складні виклики, спричинені як пандемією, так і наслідками відновлення глобальної економіки, включаючи порушення ланцюгів постачання та енергетичну кризу.

Протягом всього 2022 року ФРС вдавалася до агресивних підвищень ставок, що відображало її рішучість стабілізувати інфляційні очікування та обмежити подальше зростання цін. Такі дії призвели до суттєвого підвищення вартості запозичень для споживачів і бізнесів, що мало за мету знизити попит на кредити та інвестиції, зменшуючи тиск на ціни. Підвищення ставок також мало стабілізаційний вплив на валютний ринок, де зміцнення долара США стало побічним результатом монетарної політики ФРС. Це сприяло відтоку капіталу з ринків, що розвиваються, та посиленню вартості імпортованих товарів для інших країн, створюючи додаткові глобальні виклики.

Подальший аналіз даних табл. 3 може показати, що на початку 2023 року продовжила процес підвищення ставки, але з меншою інтенсивністю. Це свідчило про обережніший підхід, оскільки економічні умови

Таблиця 3

Зміна облікових ставок ФРС США у 2022–2023 рр.

Число, місяць, рік	Збільшення за періоди, %	Рівень ставки, %
17.03.2022	25	0,25-0,50
5.05.2022	50	0,75-1,00
16.06.2022	75	1,50-1,75
28.07.2022	75	2,25-2,50
22.09.2022	75	3,00-3,25
3.11.2022	75	3,75-4,00
15.12.22	50	4,25-4,50
2.02.23	25	5,25-5,50
23.03.23	25	4,75-5,00
4.05.23	25	5,00-5,25
27.07.23	25	5,25-5,50

Джерело: складено авторами на базі [4–6]

поступово змінювалися, і зростала небезпека уповільнення економічного зростання чи навіть рецесії. ФРС поступово зменшувала крок підвищення ставок (на 0,25 пунктів), орієнтуючись на ознаки уповільнення інфляції та бажаючи уникнути подальшого надмірного охолодження економіки. Помірне підвищення ставок відображало прагнення ФРС досягти балансу між стримуванням інфляції та збереженням економічної активності, щоб уникнути рецесії, яка могла б призвести до зростання безробіття.

Висновки. У підсумку відмітимо, що дії ФРС у 2022–2023 роках можна охарактеризувати як реактивну монетарну політику, спрямовану на зниження інфляції до прийняттого рівня шляхом підвищення процентних ставок. Подібний крок мав на меті зменшення короткострокових інфляційних очікувань, а також впливав на запобігання тривалої нестабіль-

ності цін, що могло б зашкодити стабільності економіки та довгостроковому економічному зростанню. Початком кризи 2022–2023 років треба вважати 2014 рік, коли рядом європейських центробанків були прийняті рішення по різкому скороченню облікової ставки. Це рішення, разом із іншими факторами, такими як глобальні торгові конфлікти та пандемія COVID-19, створило сприятливі умови для виникнення фінансових дисбалансів. Безсумнівно, спроби контролювати інфляцію через монетарну політику виявилися не завжди ефективними, що призвело до необхідності нових заходів з боку центральних банків. До того ж, таке скорочення ставок сприяло формуванню нестабільних фінансових ринків, що в поєднанні з високим рівнем заборгованості стало одним із каталізаторів кризи, яку світ спостерігав у період 2022–2023 років.

Список використаних джерел:

1. Agarwal I., Baron M. Inflation and Disintermediation. *Journal of Financial Economics*. 2024. Vol. 160. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2024.103902> (accessed November 2, 2024).
2. Agarwal I., Baron M. Exploring the link between rising inflation and economic growth: The role of the banking sector. *World Bank Blogs* (June 12, 2023). Available at: <https://blogs.worldbank.org/en/allaboutfinance/exploring-link-between-rising-inflation-and-economic-growth-role-banking-sector> (accessed November 2, 2024).
3. Spilimbergo A., Srinivasan K. *Economic Development and Global Challenges: Solving the Crisis through International Institutions*. Washington: International Monetary Fund, 2019. 382 p. DOI: <https://doi.org/10.5089/9781484339749.071>
4. Discount Window. Federal Reserve Board – Home. URL: <https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/discountrate.htm> (accessed November 3, 2024).
5. Consumer Price Index. U.S. Bureau of Labor Statistics. Available at: <https://www.bls.gov> (date of access: 03.11.2024).
6. Open Market Operations. Federal Reserve Board – Home. Available at: <https://www.federalreserve.gov/monetarypolicy/openmarket.htm> (accessed November 3, 2024).
7. Biden Vows to Hold Banks Accountable, Urges Stronger Rules. Available at: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-03-13/biden-says-he-will-see-stronger-regulations-for-banks-lf6ugqxe> (accessed November 3, 2024).
8. Wild Swings in Bank Stocks Create Opportunity for Brave Investors. Available at: <https://www.bloomberg.com/news/live-blog/2023-03-12/svb-fallout-spreads?srnd=premium-europe> (accessed November 3, 2024).

Стаття надійшла до редакції 11.11.2024